

Mitt i Livet

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 3/14

Efter skogsbranden

Artikelserie om Kyrkans Begravningsbyrå del 2
Begravningen

Eld ger liv

Att uppleva en skogsbrand är dramatiskt, och i den situationen är det lätt att känna sig maktlös inför naturens starka krafter. Det blir en påminnelse om hur liten människan är på jorden. För många privatpersoner i vår bygd fick sommarens skogsbrand stora konsekvenser, och vi kommer att bli påminda om branden under lång tid.

Det känns överkligt och spöklikt att åka vägen mellan Ängelsberg och Hästbäck där skogen har brunnit på båda sidor om vägen. Marken är svart och tallarnas barr är alldeles bruna. Men man ser också gröna växter som har börjat komma tillbaka.

Omslagsbilden visar att livet återvänder snabbt efter en skogsbrand. Det är gott om ljusgröna ormbunkar på den annars svarta marken. Bilden är tagen den 14 september längs vägen mellan Ängelsberg och Hästbäck.

I det långa perspektivet är en skogsbrand inte dåligt. Det är snarare så att branden ger förutsättningar för vissa arter att överleva. Det finns över 100 arter i Sverige som är beroende av brand för att fortplanta sig och överleva. Det gäller både insekter, svampar, växter, fåglar och reptiler. Även tall och lövskog gynnas av brand. Utan åtgärder tar det 30–50 år innan samma arter är tillbaka efter en brand. Skogen har alltid brunnit och kommit tillbaka. Eld ger liv.

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Foto: Caroline Nonnen

Det brann 150 meter bakom Västervåla kyrka, men kyrkan klarade sig undan brandskador. Värdefulla inventarier räddades ur kyrkan när det var som mest kritiskt. Inventarierna har nu förts tillbaka till kyrkan, som under släckningsarbetet fungerade som samlingsplats för polis och räddningstjänst. I kyrkan kunde de vila en stund och där fanns toalett och dricksvatten. Parkeringen framför kyrkan var under flera dagar full av brand- och polisbilar.

Bilden är tagen på måndagseftermiddagen den 4 augusti, då Västervåla och Ängelsberg evakuerades. Himlen är hotfullt svart av brandrök.

Samtalsstöd

Den som känner oro eller mår dåligt efter branden kan kontakta våra präster eller diakon som kan ge samtalsstöd. För många kan oroliga tankar komma en tid efter en obehaglig upplevelse, och då kan det vara skönt att prata med någon om sina känslor. Du hittar våra telefonnummer på församlingens hemsida www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Sommarens skogsbrand

Sommarens skogsbrand i området nära Ängelsberg är den största i Sverige i modern tid. Området innefattar 14000 hektar* skog. Både privata skogsägare och skogsföretag har fått känna av verkningarna av skogsbranden både praktiskt och ekonomiskt. Svenska kyrkan i Västerås stift är en av ägarerna.

Knappt 800 hektar av stiftets skog är påverkad av branden. Den produktiva skogsmarken i stiftets två drabbade områden motsvarar ungefär 1% av stiftets totala skogsinnehav. Nu har Västerås stift bytt hälften av den branddrabbade skogsmarken med Naturvårdsverket som gör naturreservat av en stor yta brandskadad skog. Naturvårdsverket är mån om att bevara värdefull natur och uppnå miljömålet om ”Levande skogar”.

– Branden i Västmanland har skapat stor förödelse som drabbat många människor i området. Trots förödelsen finns potential att bevara och skapa viktiga naturvärden för den flora och fauna som är beroende av branden. Värdena är helt unika för Sverige i modern tid, säger Bo Lundin, handläggare på Naturvårdsverket i ett pressmeddelande.

Erik Ling är stiftsjägmästare i Västerås stift. Han är nöjd med överenskommelsen.

– Nu när storbranden trots allt har inträffat känns det bra att kunna bidra till att detta värdefulla och unika skogsområde kan bevaras.

Stiftet har bytt till sig produktiv skogsmark på ett område i trakten kring Guldsmedshyttan, i anslutning till ett annat skogsinnehav.

Stora skogsbränder ovanliga

Det är väldigt ovanligt med så här stora bränder i Sverige och det är tragiskt för många människor, men för naturen innebär det nya förutsättningar. Det

finns sällsynta arter av både växter och djur som är beroende av att det brinner i skogen. Lövträden etablerar sig ofta först och vissa djur och växter trivs eller är till och med beroende av de förutsättningar som en skogsbrand ger. Två exempel är den sotsvarta praktbaggen och den vitryggiga hackspetten.

Västerås stift gör regelbundet planerade naturvårdsbränningar på avgränsade delar av sin skogsmark som ett led i miljöarbetet med att bevara den biologiska mångfalden. Under 2013 genomfördes skogsbränningar på ett begränsat område i markerna i närheten av Västervåla kyrka. Den marken har nu brunnit igen.

Bakgrund

Det pågår ett omfattande arbete för att skydda värdefulla skogar i Sverige som ett led i att uppnå miljömålen. För att öka takten med att skydda skog använder Sverige mark från

statliga Sveaskog som ersättning för annan mark med höga naturvärden. På detta sätt kan 50 000 – 60 000 hektar värdefull natur skyddas och cirka 450 naturreservat bildas.

Några skogsbolag och kyrkan har valt att, med hjälp av Naturvårdsverket, byta den brandpåverkade skogen mot produktiv skogsmark. På detta sätt kan naturreservat bildas av de brandpåverkade områdena och markägarna kan fortsätta bedriva skogsbruk. I arbetet med att bilda naturreservat kommer länsstyrelsen i Västmanland särskilt att arbeta för att ta tillvara områdets värden, både för friluftslivets och naturens skull.
källa: www.naturvardsverket.se

**Ett hektar = 100 x 100 meter (vilket ungefär motsvarar storleken av två fotbollsplaner)*

Cecilia Kjellin Eriksson

Fakta om branden

- Skogsbranden i Västmanland är den ojämförligt största i modern tid. Totalt ödelades cirka 14000 hektar skogsmark, och skadekostnaderna beräknas till cirka 1 miljard kronor.
- Den omfattade fyra kommuner: Surahammar, Sala, Norberg och Fagersta.
- Branden startade torsdagen den 31 juli, troligen orsakad av en skogsmaskin som arbetade i de torra markerna. Måndagen den 4 augusti växte den enormt i omfattning. En vecka senare, den 11 augusti, bedömdes branden vara under kontroll. Räddningsinsatsen avslutades den 11 september.
- En person omkom i branden och en skadades svårt.
- Insatsen omfattade 1500 människor och i ledningen fanns runt 80 personer.

Källa: Tidningen Tjugofyra7, utgiven i september 2014 av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Beth och Åke berättar om skogsbranden

Beth och Åke Söderkvist bor i Sörby i Västervåla. Under sommarens skogsbrand var Sörby en av de byar som evakuerades och även Beth och Åke tvingades lämna sitt hem under några oroliga dagar. Huset står kvar oskadat efter branden, men en del av den skog som paret äger har brunnit ned.

Åke visar en karta över brandens utbredning. På två ställen finns skog som Åke och Beth är ägare till. Den ena platsen är i stort sett oskadad, men på den andra biten har 60-70% av skogen brunnit. Åke uppskattar att det handlar om ca 3000 m3 virke, vilket motsvarar ett värde av ungefär en miljon kronor. Skogen var inte försäkrad, och Åke kan i efterhand tycka att det var dumt, men förklarar att det inte hade brunnit i detta område på 170 år. Ändå tycker Åke att han har haft tur, eftersom de två nya hyggarna har klarat sig undan branden. -Jag tar det med ro, säger Åke, det är värre för de privata skogsägare som äger mer mark och som är direkt beroende av inkomsten, menar han. Men det är klart att förlusten av skog drabbar kommande generationer, våra barn och barnbarn.

Information till skogsägare

Som skogsägare har paret fått mycket information från Länsstyrelsen efter branden, om vad som gäller när det handlar om eftersläckning, säkerhet och kommande avverkningar. Brandförsvarets eftersläckningsarbete är avslutat, och ansvaret ligger nu på skogsägarna. Eftersom det är så många olika skogsägare, och området fortfarande inte får beträddas, så har Länsstyrelsen beslutat att övervaka området med brandflyg.

Branden startade i skogen mellan

Sala och Ängelsberg den 31 juli och spred sig snabbt med den starka sydostliga vinden. Den 4 augusti evakuerades Ängelsberg och Västervåla med kringliggande byar. Beth berättar om evakueringen. - Vi fick informationen om evakuering via Radio Västmanland, berättar Beth. Röken syntes men inte själva elden, så det kändes ändå lite överkligt. Vi hade ju märkt av röken i flera dagar. Beth satte sig i bilen och åkte iväg för att rådfråga någon om det verkligen var nödvändigt att lämna byn. Vid Västervåla kyrka träffade hon en polis som berättade att det brann 150 meter bakom kyrkan på två olika ställen. Då var det inget att fundera på. Beth meddelade snabbt sin son som befann sig vid sommarstugan vid sjön, och sommargrannarna. - Det var helt överkligt, berättar Beth. Jag tappade helt koncepten. Vad ska man ta med sig när man hastigt måste lämna sitt hem? Foton på barnen med familjer och deras eget brudfoto fick hon med sig, portmonnän och en liten necessär. Åke hade sinnesnärvaro att även packa med sig en pyjamas.

Åkte till brodern i Krylbo

Alla som lämnade byn var ombedda att registrera sig vid kommunhuset. Där uppgav Beth och Åke namn och mobilnummer, vilket medförde att de senare fick information om möten med mera via sms. De åkte till Beths bror i Krylbo, som hade erbjudit dem husrum. Där stannade de några dagar tills de fick tillåtelse att återvända hem. De som evakuerats och inte hade någonstans att ta vägen erbjöds boende på Brukshotellet i Fagersta eller på ett av två hotell i Västerås.

Ryktena om vilka hus som hade brunnit började snabbt att surra, och polisen uppmanade byborna att inte tala med pressen för att

undvika ryktesspridning och felaktig information, berättar Beth.

Åke berättar att en präst från församlingen ringde och frågade hur de klarade sig.

- Vi hade det bra i Krylbo. Det var trevligt att träffa min bror som bjöd på "all inclusive", småkrattar Beth, och vi var egentligen aldrig oroliga för själva huset. Men det var lite kusligt att komma tillbaka till ett avstängt samhälle. Vi fick legitimera oss för att bli insläppta vid polisspärren, för det var ju bara boende som fick komma in.

Att enbart boende fick komma in gjorde också att inga tjuvar kunde ta sig in i den tomma byn, vilket många bybor varit oroliga för.

Strömavbrott i hela byn

Precis före beskedet om evakuering hade Beth varit och storhandlat, och eftersom det var strömlöst i byn under flera dagar i sommarhettan så blev mycket av maten förstörd. Kommunen ordnade med en sopcontainer vid Västervåla sockenstuga, där återvändande bybor kunde slänga mat som blivit förstörd på grund av strömavbrottet.

- Vi var inte så oroliga under själva branden, det är nästan värre nu när man ser konsekvenserna och har tid att tänka på vad som kunde ha hänt. Vad vet man, om vinden hade legat på åt det här hållet, hur hade det gått då? Små explosioner av terpentin i tallarna gjorde att branden spred sig oeräkneligt både långt och snabbt, till och med över sjön Snyten, säger Beth.

De boende i trakten kommer att bli påmindas om branden under lång tid. De kan inte gå ut i skogen för det är för farligt, och båtarna vid Märssjön har brunnit upp. Även Kolarkojan vid Märssjön, där det brukar vara friluftsgudstjänst en gång varje sommar, har brunnit ned.

– Jag blir illa berörd av att se skogen som har brunnit, det känns lite otäckt. Jag och Åke kommer aldrig att hinna se den nya skogen på vår mark igen. Det är obehagligt, men det är i alla fall inte krig. Vi har det ändå ganska bra, tycker Beth, som tänker på flyktingarna som kommer till Sverige. Vi hade i alla fall pengar att handla för. Tänk på de som kommer utan att ha någonting, varken pengar, kläder eller mat.

Åke menar att det kraftiga blåsvädet i slutet av september var bra ur säkerhetssynpunkt.

– De flesta träd som skadades i branden har nog rasat nu, tror han, och det är bra så att de inte rasar över någon människa.

Beth och andra i byn som jobbar med turism har redan sett ett uppsving för Ängelsberg och byarna runtomkring. Brandturismen har kommit igång. Många vill besöka Ängelsberg och med egna ögon se området med den brandskadade skogen.

Skogsbranden kommer att vara det stora samtalsämnet i byn under lång tid framöver. Det finns kritiska röster som menar att man kunde ha skött släckningsarbetet och informationen till de boende bättre.

Bybor ordnade tacksamhetsfest

Några bybor kände en sådan tacksamhet inför den insats som brandmän och frivilliga som engagerat sig i släckningsarbetet gjort, att de ville ge någonting tillbaka. Därför ordnade de en stor tacksamhetsfest. Detta blev också ett evenemang istället för den årliga Ängelsbergsdagen som blev inställd på grund av branden.

– Det är ett ofattbart stort område som har brunnit. Det måste ha varit omöjligt att hantera arbetet med släckningen. De gnodde verkligen skjortan av sig, vi såg ju brandmännen när de bytte skift, berättar Beth.

Åke och Beth Söderkvist i Sörby blev evakuerade från sitt hem några dagar medan skogsbranden pågick. Paret äger också skog som har brunnit.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

En kommitté på åtta personer jobbade hårt under en och en halv veckas tid för att ordna festen. Affischer spreds där alla deltagare uppmanades att ta med sig mat till sig själva och lite till. Beth hade ansvar för kaffet, och hon åkte runt till alla företag i Fagersta och tiggde grejer. Hon är positivt överraskad över att alla så helhjärtat ställde upp. Den 30 augusti kom mellan 600 och 700 personer till festen vid Ängelsbergs bruk där brandmän och frivilliga hyllades som hjältar med tal, mat och musik.

Människor hjälptes åt

– Det blev väldigt bra och det var jätteroligt! Det var en rolig upplevelse att vara med i kommittén för alla ställde verkligen upp. Alla var där och var med. Vi bybor var så tacksamma. Det är positivt att se att folk kan ställa upp och jobba ihop.

Gubbarna reste partytält och kommunen bidrog med pengar. Företag skänkte pengar, chokladtårter, korvbröd, dricka, kaffe, pappmuggar...

De pengar som blev över har skänkts till Civilförsvarfsförbundets 90-konto till stöd för drabbade och till de som hjälpte till i samband med skogsbranden.

Om du vill skänka pengar till "Salabranden" kan du använda Civilförsvarfsförbundets 90-konto. Märk insättningen med "Skogsbranden". Pengarna kommer att gå till drabbade och till de som hjälpte till i samband med skogsbranden. Pg 90 02 87-4 Bg 900-2874

Till och med den 10 oktober 2014 hade 879.071 kronor samlats in.

Källa: Civilförsvarfsförbundets hemsida: www.civil.se/gava

Ann-Christin tar ingenting för givet

Ann-Christin Blomqvist är en positiv person. Trots att hon sedan många år lider av sjukdomen MS*, så försöker hon göra det bästa hon kan av sitt liv och sin vardag.

– Jag tror att man tjänar på att vara positiv. Jag kan ju inte gräva ned mig. Det kan komma en dag när jag inte längre kan påverka mitt liv, men än så länge kan jag försöka göra det bästa av situationen. Så länge jag försöker så är jag nöjd, säger Ann-Christin.

Fick diagnosen MS

1992 fick Ann-Christin diagnosen MS. Efter ett antal år med diffusa besvär och många läkarbesök blev det en lättnad för Ann-Christin att äntligen få en förklaring till varför hon inte mår bra. Hon berättar att hon grät av lättnad vid beskedet. – Jag bröt ihop och började gråta inne hos läkaren för att jag var glad att få ett besked. Efter att under flera år ha blivit betraktad som en gnällig ”sveda, värk och bränn-kärring” så var det en stor tillfredsställelse att få veta vad det var som orsakade symptomen.

Ann-Christin berättar att en person som har MS då och då drabbas av så kallade skov, vilket innebär att man har perioder med besvär. Hur länge ett skov pågår är olika. För Ann-Christins del brukar skoven vara från två veckor till två månader och det är jobbiga perioder. 1996 drabbades hon av ett skov och blev sämre. Hon blev långtidssjukskriven och fick senare förtidspension, vilket hon upplevde med blandade känslor. Det var skönt att veta att hon inte skulle vara tvungen att arbeta när hon inte var frisk, men hon saknar samtidigt jobbet inom vården.

– Det var både glatt och ledsamt att få förtidspension, säger hon. Det känns tråkigt att inte kunna vara med som en frisk person, och det är ledsamt att inte kunna arbeta. Jag saknar det. Jag önskar att jag hade fått vara frisk, för det ger andra förutsättningar att klara av sin sociala situation. Som förtidspensionär träffar jag inte så mycket folk, och då är det svårt att knyta nya kontakter.

Ann-Christin Blomqvist har fått stipendium från Västanfors Västervåla församling och av religiösa skäl ser hon det som en självklarhet att vara medlem i Svenska kyrkan.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Tidigare i livet hade Ann-Christin ett stort umgänge, som hon har tappat sedan hon blev sjuk. Hon var bland annat politiskt aktiv, inspirerad av sin far. Hennes dåvarande sambo, som kom från Sydamerika, hade också ett starkt politiskt engagemang.

Goda vardagsrutiner

Hon försöker att ha goda rutiner. Hon går upp tidigt på morgnarna och duschar och klär sig. Det kan ta lång tid att göra sig klar på morgonen, beroende på dagsformen. Ann-Christin tar gärna sin permobil och åker ut och handlar när hon har en bra dag. Annars tittar hon ganska mycket på TV och hon tycker om att lyssna på musik. Hon tycker om det mesta i musikkväg och har en förkärlek för svenska visor. Hon har återupptagit läsningen och är glad att hon har både syn och hörsel i behåll. – Sjukdomen har inte slagit sig på talet eller syn och hörsel, och det är jag glad för, säger Ann-Christin.

Hon kör inte bil själv längre, men hon åker gärna med sonen till Västerås och handlar när tillfälle ges. Hon uppskattar att sonen som bor i Fagersta tillbringar tid tillsammans med henne och hjälper henne att komma iväg och handla. Den äldre sonen och lilla barnbarnet kan hon inte träffa lika ofta, eftersom de bor i Göteborg.

Ann-Christin tar flera olika mediciner varje dag mot värk och smärta. Periodvis är det många läkarbesök och många måsten och tider att passa. Hon får hjälp av hemtjänsten med att städa och handla mat. Hon har också möjlighet att beställa lagad mat från Fårbobaren till lunch. Det händer att hon gräddar en stor hög med pannkakor åt sig själv så att det ska räcka i flera dagar, för hon älskar pannkakor.

Vill inte vara bunden av sjukdomen

Det kan vara svårt att planera att göra saker, eftersom Ann-Christin inte vet från dag till dag hur hon kommer att må nästa dag. Men hon planerar ändå, för att ha saker att se fram emot. Hon vill inte vara bunden av sin sjukdom. – Det är mycket som jag önskar vore annorlunda,

men jag försöker ändå att vända det onda till något gott.

Depressioner följer ofta med sjukdomen MS, men Ann-Christin har alltid varit positiv till livet och vägrar att ge upp. Under 2011 hade Ann-Christin en tuff period när båda hennes föräldrar dog inom loppet av en och en halv vecka. – Då var det jobbigt! säger Anna-Christin om igen. Hon tar inte längre någonting för givet. Det gäller att ta vara på varje dag och att vara rädd om sig, menar hon.

Det finns en osynlig kraft

Ann-Christin har en orubblig tro på att det finns en osynlig kraft utanför människan som fyller på livslusten.

– Det finns något som ger mig en oförklarlig inre styrka. Om jag inte var så positiv i mig själv så skulle jag inte leva idag, och jag har ingen förklaring till min obotliga optimism. Jag känner mig så glad och tacksam för att det finns något som fyller mig med livslust!

– Efter allt jag varit med om så måste jag tro på att det finns nånting mer abstrakt som man inte kan ta på. Jag har en gång träffat ett medium som påstod att jag har en skyddsängel, och det tror jag på. Jag hoppas att jag blir en skyddsängel för någon när jag dör.

Fakta om MS

* MS, är en sjukdom i det centrala nervsystemet, det vill säga hjärnan och ryggmärgen. Om man har MS uppstår inflammationer och ärr på nervtrådarna och det gör att impulser inte kommer fram som de ska. Inflammationerna kan finnas på olika ställen i centrala nervsystemet, och därför kan man få besvär i olika delar av kroppen.

Det finns olika former av MS. Oftast går sjukdomen i skov, det vill säga man har perioder med besvär. Med åren kan man bli sämre också mellan skoven. Vilka besvär man får och hur länge de varar varierar mycket från person till person.

Sjukdomen är vanligast hos kvinnor, och de flesta som får MS är i åldern 20 till 40 år. Det finns ingen känd orsak till varför man får sjukdomen.

Källa: www.1177.se (sjukvårdsrådgivningen)

Begravningen

Mitt i livet gör en artikelserie om Kyrkans Begravningsbyrå. Den här artikeln, som handlar om begravningsakten, är den andra i serien. Den tredje och sista kommer att handla om vilken hjälp du som anhörig kan få efter begravningen med till exempel att välja gravplats, bouppteckning och sorgegrupp.

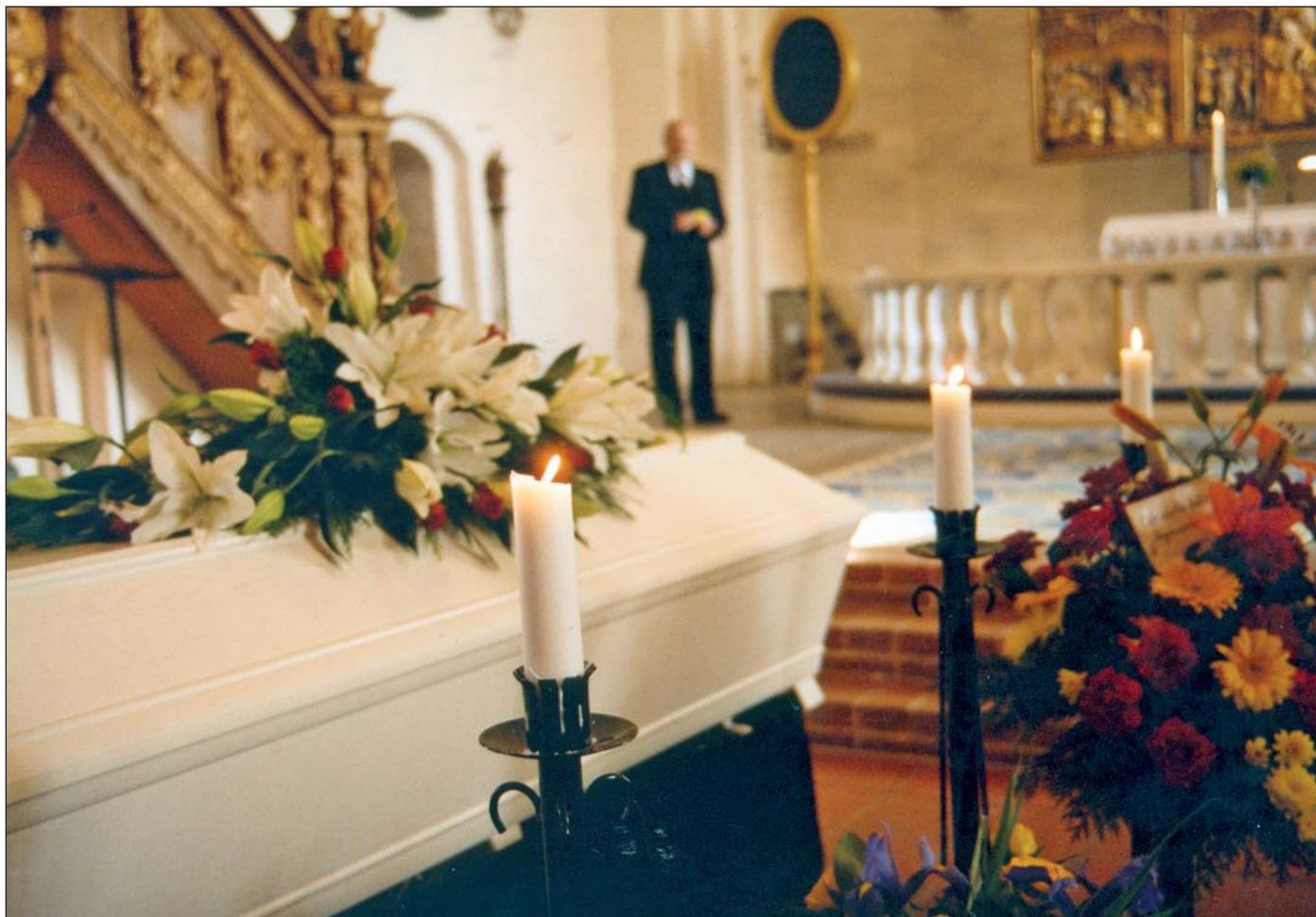

Foto: Kyrkobil

Personalen på Kyrkans Begravningsbyrå träffar anhöriga före begravningsakten för att hjälpa till med planeringen av var och när begravningsakten ska ske och om de anhöriga vill ha hjälp med att beställa dödsannons, kista och kistdekoration. Begravningsbyrån hjälper även till med att boka lokal och beställa förtäring till minnesstunden. Men planeringen av själva begravningsakten lämnar begravningsbyrån över till de anhöriga och prästen/den borgerliga begravningsförrättaren. – Begravningsbyrån gör det praktiska jobbet. När vi träffar anhöriga i samband med ett dödsfall, så lotsar vi dem mellan olika beslut som ska fattas. Vi förbereder dem också inför mötet med prästen/begravningsförrättaren. Många har frågor om vad man kan och får göra i en begravningsakt, säger Benny Arnqvist på Kyrkans Begravningsbyrå.

Utforma personlig begravning

Det är alltså de anhöriga som i samråd med prästen planerar begravningen. En begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning har stort utrymme för anhörigas önskemål. Inom en tydlig ram går det bra att utforma en begravningsgudstjänst mycket personligt. Det är de anhörigas och den dödes önskemål som styr. Om den döde har uttryckt önskemål om begravningsakten, till exempel genom att fylla i dokumentet "Min sista vilja", så kommer de önskemålen i första hand. Det kan handla om vilka psalmer som ska sjungas och eventuella önskemål om solostycken, eller någon dikt som ska läsas.

Anhöriga och präst planerar

Li Lundberg är präst i Västanfors Västervåla församling, och har arbetat som präst i 25 år. Hon tycker att det är viktigt att lyssna till de anhörigas önskemål för att begravningen ska kännas personlig och nära.

– Att tjänstgöra som präst vid en begravning är ett förtroende som ska förvaltas väl, säger Li. Det är den dödes liv som står i centrum i begravningsgudstjänsten, och därför är varje begravning unik.

Li vill gärna träffa de närmast anhöriga ansikte mot ansikte. Mötet sker där de anhöriga vill, ofta i deras hem eller i den dödes hem. Det går också bra att träffas i kyrkan eller i någon annan av församlingens lokaler. Ibland sker begravningssamtalet av praktiska skäl på telefon.

Vid mötet frågar Li om den dödes livsresa och låter familjen berätta om händelser som målar en människas liv. Det är ett öppet samtal som ofta innehåller både gråt och skratt. Även det svåra om hur personen dog ryms här. De händelser som familjen berättat om för Li, använder hon i griftetalet i begravningsgudstjänsten. Om de anhöriga har valt en dikt i dödsannonsen, så tar Li med den även i griftetalet. Familjen väljer också ut psalmer eller någon visa som känns bra att sjunga tillsammans i begravningen. – Ibland vill anhöriga själva läsa en egen berättelse, ibland ber de mig läsa en kort text som de själva har formulerat. Det går jättebra, tycker Li. Om döden har kommit plötsligt har Li ibland även träffat de anhöriga i kyrkan någon dag före begravningen. Då får familjen möjlighet att förbereda sig på hur det kommer att se ut i kyrkan, var kistan kommer att stå och var de vill sitta. De kan också tända ljus och lyssna på musik som kommer att vara med på begravningen.

Foto och personliga saker

Före begravningsgudstjänsten har anhöriga valt blommor eller ett bårtäcke som kistdekoration. Li uppmuntrar också till att låta ett foto av den döde stå på kistan. Man kan även lägga någon sak på eller vid kistan som har anknytning till den döde. Det kan vara ett verktyg eller

någon kär ägodel. Ett tacksägelseljus kan också tändas vid kistan. Fotot och tacksägelseljuset följer ofta med till minnesstunden.

Musiken är viktig

Musiken i begravningsgudstjänsten är väldigt viktig, tycker Li. Vid flera tillfällen i begravningsgudstjänstens ordning förekommer musik som anhöriga får välja. Den som väljer att ha solosång eller fler musikstycken betalar extra för det. – Det finns ingen begravningsmusik, hävdar Li. Det ska vara musik som den döde tyckte om, eller som de anhöriga tycker passar. Lena Martinsson arbetar som kyrkomusiker i församlingen sedan många år. Hon spelar många olika sorters musik på begravningar. – Man märker att musiken betyder mycket för de anhöriga, säger Lena, som ofta får respons från anhöriga direkt efter begravningsgudstjänsten. Musiken tar verkligen fram känslorna på djupet, som orden inte kan få fram.

Avskedet är en stor stund

Den punkt i gudstjänstordningen när begravningsgästerna har möjlighet att gå fram till kistan och ta avsked av den döde är en stor stund. I begravningsgudstjänsten överläter vi den döde i Guds händer.

– För mig är det den dödes liv som står i centrum. En begravningsgudstjänst är en ljus gudstjänst. Det är livet vi är där för att tacka, säger Li och fortsätter: – En begravning blir också en påminnelse om vår egen dödlighet och min uppgift är att lyfta fram hoppet, mitt i dödens närhet. Ett bibelord som jag gärna använder i begravningsgudstjänsten är: *1 Kor 13:12 Ännu ser vi en gåtfull spegelbild; då skall vi se ansikte mot ansikte. Ännu är min kunskap begränsad, då skall den bli fullständig som Guds kunskap om mig.*

fortsättning på nästa sida

En del vill ha minnesstund

Många väljer att ha en minnesstund med mat eller fika efter begravningsgudstjänsten. Eftersamlingen kan ordnas i församlingens lokaler, på hembygdsgården eller i hemmet. Kyrkans begravningsbyrå hjälper till att boka lokal och förtäring om anhöriga önskar hjälp med det. Det är självklart att Li som präst följer med på eftersamlingen om de anhöriga vill det. Där får prästen möjlighet att träffa fler släktingar än bara de närmast anhöriga som har varit med och planerat begravningsgudstjänsten.

Begravningen är ett lagarbete

Begravningsgudstjänsten är ett lagarbete, menar Li, där prästen arbetar tillsammans med musiker, eventuella solister och vaktmästare/begravningsentreprenör.

– I vår församling finns kompetenta präster och musiker, menar Åsa Strandberg på Kyrkans Begravningsbyrå, och det ökar möjligheten att göra begravningen personlig.

En borgerlig begravningsakt planeras på samma sätt av anhöriga och den borgerliga begravningsförrättaren. Vid en borgerlig begravning har man inte rätt till någon kyrkomusiker som spelar, men det finns ljudanläggning för inspelad musik i Skogskapellet.

Kostnadsfri tjänst

Den som anlitar Kyrkans Begravningsbyrå behöver inte betala för en representant vid begravningen, eftersom det är samma person som är vaktmästare i våra kyrkor. Vaktmästare vid begravning ingår i begravningsavgiften, och därför tar Kyrkans Begravningsbyrå inte ut någon avgift för representant vid begravningsakten, utan det är en kostnadsfri tjänst.

Vaktmästarens uppgift inför begravningen är att ställa i ordning lokalen så att den är i värdigt skick. Hon/han arrangerar blommor, tänder ljus och ser till att rätt kista finns på plats i god tid. Vaktmästaren delar också ut programblad och hänger upp psalmsnummer på psalmtavlorna, svarar på

frågor och har ett övergripande ansvar för att begravningsgästerna har det bra. Om minnesstund följer efter ceremonin räknas antalet gäster och medelas förtäringssättet. Vaktmästaren har också kontakt med övriga medverkande så att allt fungerar smidigt.

Efter begravningsakten är det vaktmästaren som för undan blommorna till grav eller blomsterhall och ser till att kistan transporteras till kylrummet i krematoriet. Vid jordbegravning har vaktmästaren ansvar för att kontrollera var på kyrkogården graven finns, så att bärarna vet vart de ska föra kistan. Bärare vid jordbegravning ingår i kyrkoavgiften, men för den som inte är medlem i Svenska kyrkan innebär det en extra avgift.

Det är begravningsbyrån som ansvarar för att Skatteverkets intyg för kremering/gravsättning av den döde är i ordning före gravsättning/kremering.

Cecilia Kjellin Eriksson

Åsa Strandberg och Benny Arnqvist arbetar i Kyrkans Begravningsbyrå och i Västanfors Västervåla församlings begravningsverksamhet.

Katarina Andersson arbetar i Kyrkans Begravningsbyrå i Västerås, och har även uppdrag i Fagersta.

Li Lundberg är präst i Västanfors Västervåla församling. Hon har jobbat som präst i 25 år.

Lena Martinsson är kyrkomusiker i församlingen sedan många år. Foto: Pernilla Bellman

Dukat för minnesstund i Lärkan, som är vår tillfälliga lokal tills församlingshemmet Lindgården är uppbyggt igen. Lärkan finns på parkeringen mitt emot Lindgården.

Faktaruta

Vad får jag för kyrkoavgiften?

Den som är medlem i Svenska kyrkan har genom kyrkoavgiften rätt till

- en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning i en kyrka
- präst
- kantor
- vaktmästare
- bärare vid jordbegravning

Vad får jag för begravningsavgiften?

Den som inte är medlem i Svenska kyrkan betalar inte kyrkoavgift, men alla betalar begravningsavgift som bekostar vissa moment i samband med begravningen och skötseln av våra kyrkogårdar. Genom begravningsavgiften har alla rätt till

- lokal utan religiösa symboler för begravningsakten
- vaktmästare
- gravplats för 25 år
- gravsättning
- användning av bårtäcke (alternativ till kistdekoration)
- kremation
- med undantag av transportkostnad är även begravning på annan ort kostnadsfri

Foto: Kyrkobil

Alla helgons dag

Allhelgonahelgen har blivit en helg då våra kyrkogårdar och kyrkor fylls av glimmande ljus. För många av oss är den en påminnelse om förlust, sorg och saknad, eller ett ljust minne av en älskad människa. Det är en erfarenhet av livet som delas av många.

Lördagen den 1 november är portarna öppna till våra kyrkor och vi firar minnesgudstjänster med ljusständning.

Västanfors kyrka

- är som vanligt öppen under dagen.
- Minnesgudstjänst firas kl. 18.00 i Västanfors kyrka med ljusständning för de församlingsbor som avlidit under året. Kyrkokören medverkar i gudstjänsten.

Västervåla kyrka

- är öppen under dagen med kaffeservering kl 11–16.
- Minnesgudstjänst firas kl. 16.00 i Västervåla kyrka med Kyrkokören. Ljusständning för de avlidna i vår församling sker i Västanfors kyrka kl 18. I Västervåla minns vi våra döda genom att tända vårt minnesljus. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe i kyrkan.

Brukskyrkan

- i Brukskyrkan firas finsk minnesmessa kl 11.

Lärkan

- Modulen Lärkan på Lindgårdens parkering är öppen med kaffeservering kl 14.00–17.30.
- Ingrid Östborg, diakon finns på plats under eftermiddagen.

Skogskapellet

- är öppet kl 14–18. Varmt välkomna!

På vävstugan Svea träffas textilglada damer

Vävstugan Svea ligger på Sveavägen, alldeles intill förskolan Vilhelmina. Det är en ljus och trivsamt källarlokal som rymmer fem vävstolar, förrådsutrymmen och ett litet kök. Här håller några textilintresserade fagerstadamer till.

Bilden: Gun Gustafsson, Karin Pettersson och Ingegerd Ljung är tre av deltagarna som ofta väver i vävstugan Svea.

Lokalen invigdes i mars efter en hektisk flytt från den tidigare lokalen på Malmen, som behövdes för annan verksamhet. Den nya lokalen är betydligt mindre än den gamla, som rymde åtta uppställda vävstolar, men deltagarna i Svea är ändå positiva till att kommunens representanter har varit väldigt måna om att ordna en ny lokal åt gruppen.

Turas om att använda vävstolarna

Just nu är det sex kvinnor som regelbundet håller till i vävstugan. Karin Pettersson, Ingegerd Ljung och Gun Gustafsson är på plats den här dagen. Deltagarna får turas om att väva, eftersom de är fler deltagare än vävstolar, men det har inte varit något problem hittills. De har egna nycklar och kan därför komma och väva när de vill, och det är ofta någon i lokalen på vardagförmiddagarna. Damerna träffas allihop ungefär en gång i månaden för att planera vilka vävar som ska sättas upp och vilket material som behövs. Planeringen utgår från en intresselista där var och en skriver upp önskemål om vad man vill väva. Varje deltagare betalar för det material

som hon använder, och eftersom gruppen fungerar som en studiecirkel i studieförbundet ABF, så får den även ett litet bidrag därifrån.

De har tillgång till lokalen dygnet runt och sköter städningen själva. Var och en städar efter sig och vid vissa tillfällen träffas man för att hjälpas åt att storstäda.

Förarbetet är tidskrävande

Att ställa i ordning en vävstol och sätta upp en väv är ett tidskrävande arbete som kräver stor noggrannhet för att väven ska bli bra. Man gör på olika sätt beroende på vad som ska vävas. På en vävstol kan det vara en väv med en bred trasmatta, och på en annan ska det kanske vävas en fintrådig mönstrad löpare. Då krävs olika grova trådar i varpen, och olika bredd på väven. Gun visar en vävstol med en duk och förklarar att sållet måste sättas upp på rätt sätt för att mönstret ska bli riktigt.

– Förarbetet är viktigt, säger Karin. Det gäller att välja rätt varp och att förskeda noggrant (varpen fördelas i en vävsked så att trådarna kommer på avsedd plats i förhållande till varandra). Det finns många spännande begrepp

kring vävning och vävstolar, till exempel skatthållare, såll och hästar.

Ingegerd berättar att en matta kan ta ungefär en vecka att väva, medan dukar ofta tar längre tid. Avgörande är förstås hur många timmar per dag man ägnar åt att väva. Ofta arbetar damerna i tre till fyra timmar i sträck, sedan behöver de vila.

– Man kan bli trött både i huvudet och i kroppen. När man arbetar med en fint mönstrad duk blir man trött i huvudet, och när man väver en matta är det mer fysiskt krävande, säger Karin.

Det händer att Gun tar med sig lunch till vävstugan och fortsätter att jobba en stund även på eftermiddagen. Hon tycker att det ibland kan vara skönt att vara ensam i lokalen och få arbeta i fred och tänka sina egna tankar. Samtidigt lyfter hon fram gemenskapen och tryggheten i gruppen. – Det beror på hur jag mår, säger hon. Det är en social grej, det var därför vi startade vävgruppen. Ingegerd håller med.

– Det är roligare om det är någon annan här också. Då finns det ju någon att fråga, och så smakar kaffet bättre om man är fler.

Varför mår unga flickor psykiskt dåligt?

Det var rubriken för ett öppet samtal om unga flickors psykiska hälsa, som församlingen ordnade den 1 oktober. Några deltagare från föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan medverkade. Bland deltagarna fanns också föräldrar och skolpersonal. Här följer några av de tankar som kom upp under samtalet.

Både Ingegerd och Gun har börjat väva på äldre dar. Det var när vävstugan på Malmen startade för åtta år sedan. – Det var Karin som tog med mig till vävstugan, berättar Ingegerd. Det är hon som har lärt mig att väva och hon är fortfarande min mentor. Henne kan man alltid fråga om råd för hon är väldigt kunnig.

Lärde sig väva tidigt

Karin lärde sig väva redan som barn. De hade en vävstol hemma när hon växte upp och hennes mamma vävde väldigt mycket och lärde Karin konsten att väva. Som vuxen tog hon upp vävintresset igen och har gått kurser för att lära sig mer. – Det är viktigt att vävtraditionen får leva vidare. Det är en gammal tradition. Förr lärde sig många att väva hemma. Kunskapen fördes vidare från generation till generation, berättar Karin.

– Det viktiga är den sociala biten och glädjen i att skapa, säger Karin, som uppskattar det kreativa i att välja material och tänka i färger och mönster.

Gruppen gör gärna en utflykt tillsammans varje sommar då de besöker någon plats där de kan få inspiration till sitt eget skapande. I oktober är de bjudna till vävstugan i Söderbärke och det blir också ett utbyte då de kan ge och få tips av varandra.

Deltagarna hälsar nya väverskor välkomna! Det är bara att titta in. Det är ofta någon på plats i lokalen på Sveaveägen 14 på förmiddagarna på vardagar.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**

Både föräldrar och barn har det tufft idag. Det förekommer att barn kränker varandra via mobiler och internet. Det är ett fenomen som fanns även tidigare, men tekniken gör det möjligt för barn och ungdomar att kränka varandra utan att någon vuxen ser det. Det är vi vuxna som måste tala om vad man får och inte får göra.

Tidiga föräldrainsatser är viktiga där man tar upp värderingar och attityder. Positivt är att många av dagens föräldrar värderar familjen högt och prioriterar att umgås med sin familj.

Någon menar att många föräldrar idag bygger in sig i en falsk trygghet att samhället tar hand om våra barn. Dagens föräldrar är upptagna av arbete och efter jobbet är man uppslukad av att använda internet eller mobilen.

Det är lättare att vara elak mot någon via datorn, än när man står öga mot öga med personen. Mänskliga möten kan avdramatisera en spänd situation där man har olika åsikter eller synpunkter.

Samtalet handlar om skolans roll och föräldrarnas när det gäller uppfostran och värderingar. Skolans personal har pedagogisk utbildning och hanterar de situationer som uppstår i skolan, medan föräldrar måste vara de viktigaste normsättarna för barnen. Ett tryggt sammanhang är viktigt för varje barn. Vilsna föräldrar har svårt att förmedla den tryggheten.

Samtalet går vidare mot utseendefixering. Många unga tjejer upplever att de inte duger, och många skär sig i tidig ålder. Att bli försummad på olika sätt och att inte bli sedd, det är den viktigaste anledningen till att många

unga mår dåligt idag. Pojkar har ofta svårare att prata om problem. Även pojkar skär sig, men de talar inte om det, så situationen är på det viset ännu allvarligare för dem.

Idag är det utbrett på alla skolor och förskolor att många vuxna är ute på rasterna för att direkt kunna gå in i situationer där det uppstår osämja mellan elever. Tonåringar vänder sig ofta till varandra och är duktiga på att hjälpa varandra att förmedla kontakt med en vuxen.

Ungdomar har en fantastisk styrka i sig själva. För oss vuxna gäller det att vara konsekventa och ge dem rätt verktyg för att må bra, vi kan inte bara stå bredvid och lägga huvudet på sned. Det handlar om hjälp till självhjälp. En aktiv vuxenroll krävs som orkar hålla i och som trycker på rätt knapp.

Det finns olika möjligheter för ungdomar att få hjälp, till exempel via internet. Svenska kyrkan på nationell nivå har till exempel en chatt dit unga kan vända sig med sina funderingar. Även barn- och ungdomsorganisationer har liknande funktioner på sina sajter. BRIS (Barnens Rätt I Samhället) har också en hjälptelefon. Livsfrågor tas även upp i skolan på olika sätt i undervisningen och i arbetet med kamratstödjare. Konfirmationsundervisningen är en bra plattform för att diskutera hur man bör vara mot varandra. Kyrkans barnverksamhet kan också ge grunden för en tro på att någon utanför människan älskar mig. Att tro på Gud löser inte alla problem, men är en bra hjälp och ett verktyg att ta med sig ut i livet.

Ett besök hos sexåringarna på Lindgårdsskolan

Det är en fin höstmorgon i september. Fröken Anna Axfelt har just fått hjälp med att ringa in alla elever på Lindgårdsskolan av en 6-årig flicka. Klockan är av mässing och stor och tung. Barn kommer springandes från alla håll och kanter på den stora skolgården och elever i år ett, två och tre ställer sig i led framför ytterdörren.

Om man går runt hörnet hittar man ytterligare ett led med barn; sexåringarna. Ingången till Lindbackens förskoleklass ligger längs med Kyrkvägen och Petra Ivarsson står i dörren och släpper in barnen, några i taget. Efter som jag är ett känt ansikte på skolan, kastar sig några av barnen kring mina ben och säger hej.

Barnen lyser av förväntan

Det har gått drygt en månad sedan skolan började och barnens ögon lyser av förväntan över vad dagen har att ge. Barnen klär av sig på sina platser, lägger kontaktböckerna i korgen i hallen och sätter sig därefter på den blå mattan i samlingsrummet. Anna säger "God morgon" och påbörjar dagens upprop, trots att det är tydligt att alla barnen är på plats. Just i dag ska man få säga sin favoriträtt, när man hör sitt namn. Anna börjar och berättar att hennes är tacos. Barnen kan knappt hålla sig tills det blir deras tur och inte mycket har förändrats sedan jag själv var barn, när det kommer till favoritmaträtter, pannkaka, pizza och köttbullar är fortfarande det som gäller.

– Har ni någon vänsterhand? frågar Anna.

Alla håller upp en hand, men inte nödvändigtvis den vänstra.

– Ge mig fingertalet två! ropar Anna. Alla håller upp två fingrar, men det är lite klurigt med fingertalen. Lillfingret och ringfingret ska symbolisera två streck, som de romerska siffrorna.

– Ge mig fingertalet fem!

Det här är enkelt för alla barn. De

håller handen precis som de ska, med alla fem fingrar uppe och ett v bildas mellan tummen och pekfingret.

Går igenom dagens schema

Efter några repetitioner av fingertal mellan noll och fem tar Petra över och tillsammans med barnen går hon igenom dagens schema. En tavla på väggen med flyttbara symboler, visar tydligt vad som komma skall. – Efter samlingen är det dags för "Mamma Mu" och NTA, sen fri lek, fruktstund med saga och så går vi ut! Barnen lyssnar med varierat intresse och två barn börjar viska och fnissa, men Petra fångar skickligt deras uppmärksamhet igen med ett försiktigt Schhhh.

Nu är det dags att dela klassen för arbete med "Mamma Mu" och NTA. Barnen har själva fått döpa grupperna och kommit fram till namnen Kaninerna och Delfinshowen. Kaninerna går med Anna och börjar med "Mamma Mu" och Delfinshowen med Petra för NTA. Jag följer med Kaninerna. Anna har förberett genom att lägga ut böckerna på borden och barnen letar rätt på sin bok och sätter sig. Just i dag ska barnen börja träna på "lika-många-tecknet", alltså lika-med-tecknet. Mamma Mu och Kråkan ska få lika många bullar var och barnen börjar räkna.

Språk- och mattelekar

Jag passar på att fråga Anna om materialet och hon berättar att de använt samma material i några år och att de är mycket nöjda. Materialet innehåller språk- och mattelekar och följer något som heter Bornholmsmodellen. Huvudsyftet med Bornholmsmodellen är att stärka den språkliga medvetenheten hos barn innan de börjar med läsinläringen. Detta görs genom systematiska språklekar. Lekarna är i första hand avsedda för sexåringar. Målet är att förebygga senare läs- och skrivsvårigheter hos barn.

När alla barn har delat upp bullarna rättvist mellan Mamma Mu och hennes kraxande vän är det dags för Kaninerna att ta över efter Delfinshowen och gå till Petra, som står redo att påbörja NTA-lektionen.

NTA är en förkortning för Naturvetenskap och Teknik för Alla och är ett förberett undervisningsmaterial inom biologi, fysik, kemi, teknik och matematik. Materialet kommer i stora blå lådor, ett minilaboratorium att ta in i klassrummet. Som lärare utbildas man i de lådor man tänkt undervisa i. Temat för höstterminens NTA är Fast eller flytande och går ut på att barnen observerar, testar och sorterar fasta och flytande ämnen efter olika egenskaper.

Fast eller flytande

Idag har Petra plockat ihop en skål med ett tjugotal fasta ämnen, bland annat ett gem, en pingisboll, en metallkula, en mutter, en golfpeg, en kub av plexiglas samt två skedar av olika material. Det står en skål på varje bord i skolans matsal, som just nu fungerar som laboratorium. Petra berättar om dagens uppdrag, som går ut på att barnen ska undersöka vilka av de fasta ämnena som rullar eller går att stapla. Det är svårt att låta bli alla roliga saker på bordet när man är sex år, så när Petra äntligen har pratat färdigt kastar sig barnen över uppgiften. Undersökningslusten går inte att ta miste på, det testas för fullt i smågrupperna och inget är självklart för en sexåring; varför skulle man inte kunna stapla kulor? Det är högljutt och ibland mer lek än undersökning, men Petra går runt och förklarar och pratar om hur man kan göra och vad man kan tänka på. Efter en stund är det dags att gå igenom resultaten och nej, kulor går ju inte att stapla, men muttern kan ligga på kuben!

När lektionen är slut är det dags för fri lek. Nu drar kreativiteten igång på riktigt! Några sätter sig med målarbilder. Två pojkar ber mig

om hjälp att ta ner legosäckarna. Ett gäng går in i tv-rummet för att bygga världar med klossarna, ett annat gäng vill leka mamma, pappa, barn i "hemmet". Rätt som det är kommer en pojke in i rummet, med klänning, hatt och högklackade skor, ungefär 10 nummer för stora. Han förklarar att han är mamma och ute och går med sitt barn i barnvagn. Om något barn tycker att det är något konstigt med det, så visar man det inte, utan fortsätter med sin lek.

Samspel i den fria leken

– Fri lek är viktigt för barn, säger Anna till mig. Barnen lär sig att samspela med andra. De lär sig att lyssna på vad kompiserna vill och att visa hänsyn. Men fri lek innebär också att de vuxna måste finnas i närheten och hjälpa till om barnen inte kommer överens. Viljan är stark när man är sex år och det är inte alltid så lätt att medla mellan två barn som hamnat i bråk.

När klockan närmar sig 10 är det dags för frukt, men först städning. Petra ringer i en liten klocka, för att barnen ska höra upp.

– Städning! ropar hon. Alla hjälps åt!

Nu hörs protester från en pojke.

– Jag ville ju leka lite till!!!

– Du får fortsätta i morgon eller i eftermiddag på fritids, förklarar Petra. Motvilligt plockar han undan leken.

Fruktstunden är tid för återhämtning för barnen. Alla sitter i soffan eller på golvet framför och äter sin frukt och lyssnar när Petra läser en bok. Här känner jag att det är tid för mig att gå vidare, så jag smyger mig ut och återgår till mina arbetsuppgifter i skolan.

Om du är intresserad av en plats för ditt barn på Lindgårdsskolan så är du välkommen att göra en ansökan på skolans hemsida
www.lindgardsskolan.se

**Text och foto:
Johanna Fransson Helén,
resurs på Lindgårdsskolan**

Gospelkören har fått kulturstipendium

Gospelkören Voices of Joy har fått Västanfors Västervåla församlings kulturstipendium 2014. Körledare Susanne Bågenfelt berättar att kören använder pengarna för utbildning.

Kören har redan varit med på en kördag i Skinnskatteberg och har deltagit i ett utbildningsprojekt med gospelverkstan. Idén med projektet är att lära sig mer om gospelns rötter och hur gospelmusiken startade. Det kommer även att bli någon mer utbildningssatsning för kören.

Medlemmar från flera orter

Gospelkören övar i Brukskyrkan varje tisdag kväll kl 18–20 och deltagarna kommer från både Fagersta, Skinnskatteberg och Norberg. Kören har ett 30-tal medlemmar totalt men alla är inte med och övar varje gång. Det flesta är kvinnor, men även några män är med. Jag pratar med Jan-Erik Bergvall som har sjungit i gospelkören i ungefär ett år. Jan-Erik berättar att han tidigare har sjungit i en kör i Hed där Susanne var körledare och när de båda körerna gjorde ett samarbete vid ett tillfälle, så fick Jan-Erik upp ögonen och öronen för gospelkören. – Körsången hjälper mig att bygga min röst och utvecklas musikaliskt. Sången och musiken är det viktiga, tycker Jan-Erik, som också har kommit med förslag på låtar som han vill att kören ska sjunga. Susanne tar gärna emot förslag på sånger, för kören sjunger inte bara gospel. Det blir en del pop och rock också. Om det går att arrangera den föreslagna låten så att det låter bra och inte blir för svårt, så provar kören att sjunga den. Texten är också viktig. Det ska vara en text med ett bra budskap.

Ida Palmberg började i gospelkören i våras. Hon hade Susanne som musiklärare i skolan och har sjungit i en rock- och popkör i Skinnskatteberg under Susannes ledning. Eftersom Ida numera bor i Fagersta så sjunger hon i gospelkören som övar här. – Jag är här för att sjunga. Vad det är för musik spelar inte så stor roll, tycker Ida.

Namnet Voices of Joy, som betyder glädjens röster, passar bra. Stämningen på övningen är glad och trivsam och deltagarna skojar gärna med varandra. Susanne börjar repetitionen med lite gymnastik och uppsjungning så att kropparna och rösterna ska komma igång ordentligt. Den här kvällen övar kören på de sånger som ska sjungas på en konsert i Skinnskatteberg i oktober.

Fråga juristen

Foto: Johnny Pesola

Kören är en ideell förening

Gospelkören Voices of Joy är en ideell förening med medlemmar från Fagersta, Skinnskatteberg och Norberg. De övar i Burkskyrkan och körledaren Susanne Bågenfelt arbetar som kyrkomusiker i Skinnskatteberg. Kören medverkar vid gudstjänster och konserter i kyrkorna. De sjunger gospel av alla slag med huvudinriktning på den traditionella men även pop- och rockmusik med mening. Ingen kör- eller notvana krävs för att vara med, men man bör vara beredd på att de flesta sångerna sjungs på engelska och ofta med rörelse.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Alma och Alfred Nordströms stipendium (kulturstipendium)

Västanfors Västervåla församlings kulturstipendium är ett arbetsstipendium i första hand avsett för ungdomar upp till 25 år som söker stöd för att utveckla färdigheter inom konst, musik, skrivande, dans eller annan gestaltande verksamhet. Stipendiet är avsett att främja verksamhet som präglas av öppenhet, medmänsklighet och tolerans där det konstnärliga uttrycksmedlet används som ett medel för personlig utveckling och livstolkning. Stipendiet kan användas för att färdigställa ett arbete, förbereda en utbildning, genomföra en studieresa eller liknande.

Stipendiet kan sökas av enskild eller grupp. Sökande ska vara boende i Västanfors Västervåla församling och tillhöra Svenska kyrkan. Vid ansökan av grupp skall minst hälften av gruppens medlemmar uppfylla detta kriterium.

Ansökan ska innehålla arbetsplan, meritförteckning, referenser och en personligt hållen motivering. Stipendiatens arbete förutsätts komma församlingen till del vid något tillfälle i form av tex en utställning, församlingsafton eller liknande. En årlig stipendiat (enskild eller grupp) utses av Västanfors Västervåla församlings kyrkoråd bland de sökande som anses kvalificerade.

Kan jag ge ett av mina barn mitt hus?

Fråga: Ett av mina tre barn har hjälpt mig ekonomiskt i många år och gjort det möjligt för mig att bo kvar i huset. De övriga barnen har inte brytt sig om mig och min situation. Kan jag ge bort huset som gåva utan att det betraktas som förtida arv?

Undrande

Svar: Ja! Arvsordningen bygger på att varje barn ska arva lika mycket. En gåva till ett barn ska därför anses som ett förskott på arv, om inte givaren uttryckligen gett tillkänna att gåvan inte ska vara ett förskott på arv. Om gåvan **inte** ska avräknas som förskott på arv ska man ange det i gåvobrevet.

Det bör dock tilläggas att det finns lagstadgat att du inte kan missgynna dina andra barn hur som helst och att de kan kräva att gåvan ska gå åter när du är avliden om det kränker deras laglott.

Om ditt barn är gift (eller kommer att gifta sig) kan det även vara bra att känna till att i ett gåvobrev kan du bestämma att det som ditt barn får ska vara dennes enskilda egendom i äktenskapet.

*Ida Jansson, jurist
Kyrkans Allmänna Juridiska Byrå
tel 0223-434 76*

Foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Lindgården

Nu är bygget igång

Arbetet med att bygga upp Lindgården igen efter branden i mars 2013 är igång. 12 byggnadsarbetare från firman Byggpartner i Borlänge jobbar på bygget. Limträbalkarna som håller upp taket är på plats. Det är angeläget att få klart tak och fönster så att huset är tätt före vintern. Entreprenörens arbete med återställningen av församlingshemmet Lindgården ska vara klart för slutbesiktning i maj 2015.

Lindgården ska byggas upp igen som den var före branden. Man bygger på den befintliga stommen och gör vissa ändringar inomhus, till exempel ett större kök och en ny entré. Marken ska också återställas efter de skador som uppkommit i samband med släckningsarbete, rivning och byggnation. Församlingshemmet Lindgården kommer som tidigare att rymma både konferenslokaler och lokaler för församlingens verksamhet.

Våra gudstjänster

Lö 1/11 Alla helgons dag

kl 11 Finsk minnesmessa i Brukskyrkan.

kl 16 Minnesgudstjänst i Västervåla kyrka med Kyrkokören.

kl 18 Minnesgudstjänst i Västanfors kyrka med Kyrkokören.

Sö 2/11 kl 18 Meditativ messa i Västanfors kyrka med inspiration från Iona och Taizé.

Sö 9/11 kl 15 Gudstjänst med musikmeditation i Brukskyrkan.

Sö 16/11 kl 16 Psalmsångsgudstjänst i Västanfors kyrka.

Lö 29/11 kl 18 Advent! Konsert i Västanfors kyrka med församlingens körer och musiker.

Sö 30/11 kl 10 Familjegudstjänst i Västanfors kyrka med dopfest. Barnkören sjunger.

Lö 6/12 kl 11 Messu. Finsk messa i Brukskyrkan på självständighetsdagen.

Sö 7/12 kl 13 Gudstjänst på Hembygdsgården i Västervåla. Adventskaffe serveras.

Sö 7/12 kl 16 De vackraste finska julsångerna, i Lärkan.

Lö 13/12 kl 17 Gränslösas julkonsert i Västanfors kyrka.

Sö 14/12 kl 10 Familjedag i Västervåla med gudstjänst och luciafirande.

Sö 21/12 kl 15 Messa med allsångskören Full frihet.

I Brukskyrkan firas gudstjänst kl 15 på söndagar udda veckor. Veckomässa firas i Västanfors kyrka varje torsdag kl 19. Se predikaturen i Fagersta-Posten eller församlingens hemsida för mer info.

Hämta andan

En miniretreat

Söndag 2/11 kl 14-18

i Västanfors kyrka

Under Hämta Andan vilar vi i kyrkans lugn och landar i våra sinnen. Hämta Andan är några timmar fyllda av tystnad, vila, stilla musik, färg och form. Vi avslutar dagen med en meditativ gudstjänst kl 18. Under dagen finns kaffe, te och frukt uppdukat i kyrkan. Allt i en lugn miljö och i ett tempo som var och en bestämmer själv.

Ledare: Ulla Karlsson, präst.

Anmäl dig senast den 31/10 till församlings-expeditionen tel 434 00 eller till Ulla Karlsson via mejl: ulla.karlsson@svenskakyrkan.se

Foto: Lars Frisk

Tack för de nya mattorna i kyrkan

Församlingen har fått en gåva av en anonym givare till nya mattor i Västanfors kyrka. Mattorna kan kombineras på olika sätt och bildar på så sätt olika former. Ett stort tack till givaren!

Swish och kortläsare i kafét

Visste du att du kan betala fika och mat i Brukskyrkans kafé med swish. Använd swish-nummer: 123 050 67 41. Det går också bra att betala med betalkort.

Betala kollekt med swish

Nu kan du även betala kollekt vid gudstjänster i våra kyrkor med swish. Använd swish-nummer: 123 468 76 38.

Foto: Ywonne Johansson

Nya gungor på Linden

Den 29 september invigdes den nya gungställningen på förskolan Linden. Förskolan hade också bjudit in förskoleklassen, så alla barn på Linden och i förskoleklassen var där, gungade, åt bulle och drack saft. Solen sken lika mycket som alla förväntansfulla barn! Nu har barnen även fått en kompiggunga på gården.

Ny personal

Åsa Perlefeldt har börjat arbeta som förskollärare på förskolan Linden, och Britt-Marie Frid Andersson börjar som barnskötare på Linden i november.

Elin Swanström arbetar sedan i augusti som förskollärare på förskolan Västanvinden i Västerås.

På Lindgårdsskolan har Malin Zachrisson och Sandra Nyström fått tillsvidareanställning.

Frivilliga till sopplunchen

Vi behöver fler frivilliga värdar/värdinnor som hjälper till i samband med sopplunchen i Brukskyrkan. Sopplunch serveras efter middagsbönen i Brukskyrkan varje onsdag kl 12. Kontakta diakon Ingrid Östborg för mer information tel 0223-434 16, mejl: ingrid.ostborg@svenskakyrkan.se

MITT i LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 434 10. **Redaktör:** Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06. **Repro:** TEXT & REPRO, Västerås. **Tryck:** PRIMATryck, Hallstahammar. **Omslagsfoto:** Cecilia Kjellin Riksson. Redaktören svarar för osignerat material.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VASTANFORS

Svenska kyrkan
VÄSTANFORS VÄSTERVÅLA

Familjedag med sinnenas vandring

Barn och vuxna samlas i koret i Västervåla kyrka för en kort andakt. Prästen Li Lundberg pratar med barnen om våra fem sinnen, och hur viktiga de är för oss människor. Som tur är finns det hjälpmedel för den som inte hör eller ser så bra. Musikern spelar piano och vi sjunger några sånger tillsammans; kännavisan och psalm 711 som handlar om skapelsen.

Efter andakten promenerar vi i mindre grupper bort mot Åmänningens strand, föräldrar och barn och några vuxna som inte har barn eller barnbarn med sig, men som gärna får vara med ändå. Längs vägen finns stationer där man får ta hjälp av sina sinnen. Barnen får smaka på socker och salt, och på en station får de med hjälp av händerna försöka känna vad som ligger dolt i en korg. Prästen har en bra bok om fåglar, som kan spela upp hur olika fåglar låter. Vi får lyssna på gökens vackra stämma.

Vid grillplatsen vid sjön har personal från barnverksamheten förberett med korgvriggning. Det smakar så bra med grillad korg och festis ute i naturen när man har promenerat en bit. Barnen leker fritt i solskenet och verkar trivas fint. De vuxna samlas runt eldstaden och dricker kaffe och pratar om allt möjligt. Samtalet kommer in på sommarens stora skogsbrand som har berört både barn och vuxna, eftersom den kom väldigt nära de boende i Ängelsberg och Västervåla och de tvingades att under en tid vara borta från sina hem. Några är irriterade över att informationen var sen och otydlig när läget blev kritiskt. Men flera är också glada för att människor hjälptes åt, och tror att det kan få positiva efterdyningar under lång tid.

Jag pratar med Petra som är mamma till två av barnen. Hon berättar att hennes familj har varit med på familjedagarna sedan barnen var små, eftersom de tycker att det är väldigt trevligt.

-Det är på barnens villkor och de tycker om att vara med. Vi föräldrar uppskattar också det här mycket. Det finns något för alla. Barnen har fått en väldigt positiv bild av kyrkan genom familjedagarna, säger Petra.

Familjedagar ordnas i Västervåla två gånger per termin.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson